

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „СВЕТИ ДИМИТЪР СОЛУНСКИ”

Град Белослав, община Белослав, кв. „Акации” ул. Стефан Стамболов № 8; тел: 0879823168,
e-mail: info-400098@edu.mon.bg

Утвърдил:

Директор:.....

/инж. Диляна Стоименова/

ПЛАН

ЗА РАБОТА НА УЧИЛИЩНАТА БИБЛИОТЕКА в ПГ „Св. Димитър Солунски” - гр. Белослав през учебната 2025/2026 година

Библиотеките винаги са били средище на просветна, културна, образователна дейност, място за получаване на полезна и необходима информация. Повишените критерии на младите хора, промените в образователната система, определят развитието на училищната библиотека, дейността и.

Училищната библиотека трябва да отстоява своите позиции на център за образование и обучение. Нейната основна цел е да продължава и да прави всичко възможно за привличането на ученици в библиотеката, които да използват услугите и, да подпомага информационно учебния процес в гимназията. Всичко това ще доведе до повишаване резултатите в учебния процес, ще обогати общата култура на младите хора, бъдещите специалисти, които са духовният капитал на нацията.

Библиотеките в училище са от голяма важност за израстването на децата.

Наличието на съвременна училищна библиотека е от изключително значение, за да се осигури стимулираща среда за личностното, социалното и културното развитие на учениците.

Сред новите книги ще откриете енциклопедии с впечатляващи изображения, любопитни факти и важна информация; книги, които ще ви отведат в бъдещето или ще ви върнат при загадките от миналото.

България е една от малкото страни не само в Европа, но и в света, която не отделя почти никакво внимание на библиотеките в своите училища и по този начин ги обрича на отмиране. Истината е, че в родното законодателство няма нито едно понятие и нито един закон, който ясно да регламентира тяхната дейност, статут и финансиране.

В редица европейски страни всяка година се провеждат проучвания за ролята на училищните библиотеки както в живота, така и в израстването на младите хора. Резултатите от тях са абсолютно единодушни и сочат, че библиотеката в училище и четенето за удоволствие оказват решаваща роля за личностното, интелектуалното и когнитивното развитие на учениците на възраст между 10 и 16 години.

В сайта на ИФЛА – Международната федерация на библиотечните асоциации, има публикуван цял доклад относно значението и ролята на училищните библиотеки. В него ясно е отбелязано, че в общество, в което в едно от всеки три жилища няма книги за деца, трябва такива да могат да бъдат открити на друго място. А такова място се явява именно училищната библиотека.

В един държавен проект на Норвегия пък се казва, че за да бъде едно общество силно, то то се нуждае от силни училищни библиотеки, защото силата се крие именно в знанието. И Швеция не остава по-назад – през 2011 г. Министерството на образованието на страната задължи абсолютно всички учебни заведения да имат своя библиотека. И дори имаше случаи, в които на определени училища не се разрешаваше да започнат учебната година, тъй като нямаха адекватен план, по който да развият своята библиотека.

А какво се случва по същото време в България? У нас все още не е нормативно уреден статутът на училищните библиотеки, както и тяхната мисия, функции и задачи в съответствие с Манифеста на ИФЛА/ЮНЕСКО за училищните библиотеки. И дори продължава тенденцията към закриването им – от над 2700 през 90-те години до 1465 през 2005-та, като днес продължават да намаляват. А в същото време нивото на тяхното развитие изостава сериозно от потребностите на учениците и изискванията на образователния процес.

Как учениците си представят идеалната библиотека

Според едно излязло наскоро изследване, проведено се в няколко пловдивски училища, можем да си направим изводи как децата ни си представят идеалната училищна библиотека. Всички те искат светли и просторни помещения в топли и свежи цветове и с цветни и нестандартни мебели. Според тях училищната библиотека трябва още да бъде разделена на няколко зони, за да може да има както тишина и спокойствие за учене и сериозни занимания, така и места с достъп до интернет, места за дискусии и разговори и места за четене за удоволствие и почивка.

Учениците търсят и разнообразна по съдържание, модерна и съвременна литература, която да бъде разделена на тематични красиви витрини. Те смятат още, че към училищните библиотеки трябва да се организират и клубове по творческо писане и такива, в които да се обсъждат литературни творби и да се правят срещи с известни писатели.

Достъп до библиотеката имат всички ученици и учители в училището, но изключително активни са учениците.

Те проявяват интерес към хуманитарните и природните науки, както и към чуждоезиковата литература. Заемането на книги за дома е редовна практика от учениците, голям е и интересът към библиотечните ресурси на място.

В библиотеката годишно се записват средно по 50 читатели, а заеманата литература надхвърля 300 тома. Най-активната част от четящите ученици са бъдещите зрелостници, които усърдно се подготвят за матури и кандидатстудентски изпити по различни дисциплини.

Библиотеката е неизменна част от училищния живот и образователната дейност, тя също попадна във фокуса на иновациите.

Идея е модернизирването ѝ да започне със закупуването на електронен библиотечен софтуер.

Наличните библиотечни единици ще могат да бъдат въведени в електронен каталог, чрез който да се оптимизира обслужването на читателите.

Необходимо е да се търсят творчески решения, благодарение на които да преобразят своите библиотеки. И от зала, пълна с полици за книги и маси за четене, училищните библиотеки се превръщат в интерактивно пространство за разговори, споделяне и общуване с книгите.

Децата откриват нови знания, използват технологиите, за да учат, разтоварват се и виждат четенето в нова светлина.

Целта е да се претвори идеята за създаване на система за архивиране на богатата училищна дейност и да се обмени опит и знания свързани с културната идентичност, традиции и национална литература на партньорите, да се направи преход от класическата идея за библиотеката, като място за консултации на ученици и заемане на книги, към една по-широка реализация на тази идея, а именно, превръщането на библиотеката в място за съхраняване на училищната документация и памет на училищния живот.

Друга цел е осъзнаване ролята на училищната библиотека като място за подготовка и изследователска дейност на ученици и учители. Важно бе да се направят стъпки за мотивиране на учениците за четене и развиване на интереса към родната и чуждата литература. Проектът даде възможност за запознаване на преподавателите от училището с утвърдени чужди образователни практики и проучване на идеи за прилагането им в наши условия.

След преобразяването, библиотеките се превръщат в основно място за срещи.

Новата възможност, която предлага обновената библиотека с цел развитие и организация на библиотечните фондове, както и за удобство на читателите, е заявката на книги по електронен път.

Чрез качена на сайта на гимназията база данни учителите и учениците ще могат да проверят наличността на интересуващите ги заглавия и да ги заявяват предварително.

“Училищната библиотека осигурява информация и идеи, които са фундаментални за успешно справяне в днешното информационно и базирано на знанието общество. Училищната библиотека въоръжава учениците с умения за учене през целия живот и развива въображението, помагайки им да живеят като отговорни граждани.”

ИФЛА/ЮНЕСКО: Манифест за училищната библиотека

Днес високите постижения в училище зависят от наличието на съвременна училищна библиотека, която предоставя пространство за самостоятелни проучвания, работа в екип, творчество и общуване между учениците и техните преподаватели.

Според резултатите от международни проучвания учениците, които се представят с най-добри резултати в стандартизирани тестове, са от училища с библиотечен персонал и богати колекции от книги, списания, видео материали, електронни ресурси.

МИСИЯ И ЦЕЛИ

В 21. век училищната библиотека е физическо и дигитално училищно пространство, което подпомага, развива, насърчава четенето, търсенето на информация, проучването, мисленето, въображението и творчеството като част от учебния процес и предоставя стимулираща среда за личностно, социално и културно развитие на учениците.

Училищната библиотека (УБ) осъществява библиотечно-информационно обслужване на образователния процес, като обезпечават и подпомага постигането на държавните образователни изисквания, съобразно учебните програми и учебните планове в системата на училищното образование, в детските градини и центровете за детско развитие.

Целите на училищната библиотека са:

- да подпомага учебния процес;
- да насърчава четенето и грамотността;
- да формира медийна и информационна грамотност;
- да развива критическо мислене и умения за разрешаване на проблеми;
- да интегрира технологиите в учебния процес;
- да подкрепя професионалното развитие на учителите;
- да създава интерес и любов към литературата и културните ценности.

ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ НА УБ

УБ изпълнява своята мисия и цели, като осъществява следните дейности:

1. Осигурява свободен и равнопоставен достъп до традиционни и електронни документни източници на всички потребители – ученически, преподавателски и административен състав и други категории потребители в детските градини и центровете за детско развитие. Поддържа места за достъп до интернет на всички целеви групи от училищната общност.
2. Комплектува, съхранява, опазва, популяризира и предоставя за ползване собствен библиотечен фонд и външни ресурси, адекватни по съдържание и ниво на сложност на учебните програми и учебните планове. Редовно обновява информационните ресурси съобразно образователните и културните потребности на училищната общност, на потребителите в детските градини и центровете за детско развитие.
3. Изучава читателските потребности в учебното заведение, за да им отговори с релевантни източници, информация, консултации и обучение.
4. Формира култура на информационно търсене и ползване на информация, съобразно стандартите за информационна грамотност.
5. Като обединително звено на образователния процес и извънучебните инициативи, УБ инициира проекти и организира събития, които да развият и дообогатят грамотността и интелекта им, насърчават креативното мислене и генерирането на идеи.
6. Подпомага продължаващата професионална квалификация на преподавателите с методическа и научна информация.
7. Сътрудничи на преподавателския екип за утвърждаване, разширяване и надграждане на придобитите в учебните часове и по време на заниманията знания.
8. Осъществява обслужване на лица със специфични образователни потребности за успешното им интегриране в училищната общност и социализацията им в детските градини и центровете за детско развитие.
9. Осигурява условия за социализиране на учениците и децата, създавайки неформална среда за общуване.

Използване на интернет

Електронните ресурси са предизвикателство за всички ползватели на библиотеката. Библиотекарят осигурява подкрепа, като показва, че те са само инструмент в процеса на преподаване и учене.

Библиотекарят помага да се подбере релевантна и качествена информация от интернет по възможно най-бързия начин. Така съдейства на учениците да минимизират разочарованието от търсенето. Те постепенно развиват умения да локализируют, обобщават и интегрират информация и нови знания от всички дисциплини. Затова инициерирането и провеждането на програми по информационна грамотност са сред най-важните задачи на библиотеката.

Културната функция на училищната библиотека

Библиотеката може да се ползва неформално като естетическа, културна и стимулираща среда, предлагаща разнообразни списания, книги, публикации и аудиовизуални ресурси. Организирането се специализира като изложби, гостувания на автори и международни дни на грамотността. Ако пространството позволява, учениците могат да подготвят представления по литературни сюжети пред родители и други ученици. Библиотекарят организира часове на приказките и обсъждане на книги. Библиотекарят стимулира интереса към четенето, като организира програми за насърчаване на четенето, развива вкус и любов към литературата.

Има пряка връзка между нивото на четене и резултатите от ученето. Библиотекарите винаги трябва да бъдат прагматични и гъвкави в осигуряването на материали за четене, да подпомагат индивидуалните предпочитания на учениците, отчитайки техните индивидуални възможности и потребности. С четене на художествена и отраслова литература, която съответства на тяхното ниво, учениците могат да бъдат стимулирани в процеса на тяхната социализация и развитие.

Учителите и библиотеката

Сътрудничество между учителите и училищния библиотекар е необходимо за оптимизиране на ползите от библиотечното обслужване. Библиотеката съдейства на учителите да:

- развиват, инструктират и оценяват ученето на учениците;
- развиват и оценяват информационните умения и знания на учениците;
- разработват урочни планове;
- подготвят и изпълняват проекти;
- подготвят и провеждат програми за четене и културни събития;
- интегрират информационни технологии в учебното съдържание;
- убеждават родителите във важността на училищната библиотека.

Учителите могат да използват библиотеката за класна стая и да разнообразяват методите на преподаване и учене. За да възпитават независими умения за учене у учениците, учителите могат да си сътрудничат с библиотеката в следните области:

- информационна грамотност, като развиват „дух на търсене“ и ги обучават да бъдат критични и креативни потребители на информация;
- работа по проекти и задания;
- развиване на мотивация за четене на всички нива, за отделни ученици и за групи.

Учениците и библиотеката

Учениците използват библиотеката за различни цели. Тя трябва да се възприема и преживява като свободна и безопасна среда, където те могат да работят по най-различни задачи поотделно или в група. Библиотеката подпомага учениците в:

- подготовка на традиционни домашни и уроци;
- работа по проект или задача за разрешаване на проблем;
- търсене и използване на информация;
- разработка на доклади, реферати и материали за презентиране пред учителя и съучениците.

Библиотеката за учениците е пространство за общуване и споделяне, безопасна среда за прекарване на свободното време, за творчески занимания и развлечение (слушане на музика, гледане на филми и др.)

Сътрудничество с родителите

Традицията да се включват родители в дейностите на училището е различна в различните държави. Библиотеката може да осигури възможности за приобщаване на родителите към училището. Те могат да бъдат доброволци и да помагат на библиотечния персонал. Могат също да участват в програми за насърчаване на четенето, като мотивират децата вкъщи да четат. Могат да участват в обсъждане на книги заедно с техните деца.

Друг начин за включване на родителите е да станат членове на група/клуб „Приятел на библиотеката“. Такава група може да осигури допълнително финансиране за библиотечна дейност и да подпомогне библиотеката в организиране на културни събития.

Отчет за учебната 2024/2025 година

През изминалата учебна 2024/2025 година към библиотеката са се обърнали около 40 ученици от 8 до 12 клас, които използват художествена литература и специализирана литература за подготовката си по общообразователните и професионални предмети.

По-активни са учениците от 12, които се подготвяха за явяване на държавни зрелостни изпити и изпити за придобиване на професионална квалификация.

Преподавателите също ползваха училищната библиотека за своята професионална подготовка, като вземат учебници и помагала по различни учебни дисциплини.

През учебната 2023/2024 година гимназията има одобрен проект по Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“.

Модул 1 „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт“

Закупени са средства, материали, книги, обзавеждане и оборудване.

За обогатяването на библиотечния фонд на училищната библиотека, приоритетно са закупувани, специализирани литература за професионална подготовка.

С част от обзавеждането във фоайето на трети етаж е обособен компактен и приятен „Кът за четене“ до който учениците имат свободен достъп.

Училищната библиотека се включва при организирането и отбелязването на училищни тържества и честване на бележити дати.

ЦЕЛИ

Основните цели в работата и дейностите на библиотеката до голяма степен съвпадат с основните оперативни цели на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността.

Създаване на благоприятна среда за четене – респективно за насърчаване и повишаване на грамотността.

Приобщаване на все по-голям брой ученици към четенето и насърчаване на тяхното активно участие в този процес.

Основна задача да подпомага учебния процес, като обслужва информационно учениците, учителите и служителите на гимназията. Библиотечните фондове на библиотеката са предимно от специализирана учебна литература. Малкото финансови средства, които се отпускат за закупуване на нови заглавия, са предимно за учебници, учебни помагала, справочна литература и др.

ЗАДАЧИ

Популяризирането на четенето на художествена, научно-популярна и научна литература чрез използването на фонда на училищната библиотека и участието в различни извънкласни дейности, посветени на четенето.

Осигуряване на учениците в училище на бърз и лесен достъп до книгите чрез библиотечния фонд.

Сътрудничество с други библиотеки и културни институции за възпитаване у учениците на траен интерес към четенето.

ДЕЙНОСТИ:

Работа на библиотеката по предварително заложен график – обслужване на желаещите да вземат или върнат книги, ползване на читалня.

Срок: постоянен

Отговорник: Янна Венкова

„Моята среща с книгите в библиотеката,“ – организирано посещение на децата от 8 и 9 клас в библиотеката с цел запознаване с книжния фонд и организацията на работа.

Срок: ноември

Отговорник: Янна Венкова

Текущо проучване на интернет указатели, виртуални и електронни библиотеки и пълнотекстови издания и изграждане на електронни колекции в помощ на обслужването.

Срок: постоянен

Отговорник: Янна Венкова

Ритмично попълване на библиотечния фонд с художествена и специализирана литература.

Срок: постоянен

Отговорник: Янна Венкова

Ритмично попълване на необходимостта от учебници, задоволяване на нуждите на учениците по отделните професии.

Срок: постоянен

Отговорник: учители по професионална подготовка

Празник на четенето и четящите деца. Един различен час по четене.

14. октомври

Отг: учител БЕЛ, Янна Венкова, Даниела Костадинова, Класни ръководители

„Те озариха България със светлина,„ Изложба по случай деня на народните будители.

Будителят не е интелектуалец по европейски образец. Това е българска духовна категория. За да си будител, интелектуалният авторитет не стига. Трябва да имаш добавена стойност от доблест, кураж и посветеност. Будителите са мисионерите на културата, морала и свободата. Едни будят с таланта си, други с пример. Едни пишат книги и играят на театралната сцена, а други пишат история и носят достойно своята роля на сцената на живота.

Срок: ноември

Отговорник: Н. Енчева, Янна Венкова

Табло по случай международния ден на толерантността.

Срок: ноември

Отговорник: Класни ръководители

Табло по случай международния ден за борба срещу СПИН.

Срок: декември

Отговорник: Янна Венкова

Отбелязване годишнина от обесването на Васил Левски – Изложба, есе.

Срок: Февруари

Отговорник: Н. Енчева

Отбелязване националния празник 3 март – табло.

Срок: Март

Отговорник: Н. Енчева

Табло по случай международния ден на Земята.

Срок: Април

Отговорник: Янна Венкова, Дияна Иванова

Отбелязване световен ден на книгата – конкурс за бързо четене и конкурс за есе на тема „Моят прозорец към света“.

Световен ден на книгата и авторското право.

Срок: 23. Април

Отговорник: Янна Венкова, комисия

Честване деня на българската просвета и култура и на славянската писменост-мултимедийни презентации.

Срок: Май

Отговорник: класни ръководители

Табло за отбелязване деня на Ботев и на загиналите за свободата на България.

Срок: юни

Отговорник: Н. Енчева

Изготвил: /Янна Венкова/